

Філософський аналіз проблеми сенсу життя людини в українському суспільстві епохи Середньовіччя

Актуальність дослідження: Сама постановка людиною питання про сенс життя виникає лише тоді, коли в неї пробуджується усвідомлення свого «Я», коли ця ж людина починає замислюватися над проблемою об'єктивної значимості свого існування. Ця проблема одна із самих складних. Мова йде, насамперед, про особистісну характеристику відношення до життя, про усвідомлення цілей і задач людського існування, про співвідношення людиною своєї позиції з виробленою в суспільстві системою цінностей, про ступінь включення або не включення себе в соціальне життя. Міркуючи над проблемами сенсу життя не можна ігнорувати ту первісну сферу, у якій вона як проблема може не усвідомлюватися, але в якій вона назріває саме як проблема. Сфера ця - повсякденність. Людина сама визначає своє призначення й сенс життя. Актуальність розробки даної проблеми зростає й у зв'язку з ускладненням соціальних процесів і ростом впливу на них ролі суб'єктивного та особистого фактора[1,с.115].

Метою нашого дослідження є розкриття проблеми сенсу життя людини в українському суспільстві в епоху Середньовіччя.

Об'єкт –

проблема сенсу життя та існування людини в Середньовіччі.

Предмет – людина в українському суспільстві в епоху Середньовіччя.

Завдання: - проаналізувати проблеми сенсу життя людини в Середньовіччі;

- визначити які аспекти впливали на формування поглядів на сенс життя в суспільстві;
- визначити основні підходи до трактування проблеми сенсу життя та існування українському суспільстві

Стан дослідження проблеми: Августин Блаженний проблему сенсу життя ототожнював з пошуком в існуванні божественного, духовних явищ, благодаті. Вищою формою пізнання сенсу життя є божественне одкровення. І. Кант писав: "Дві речі наповнюють душу постійно новим і зростаючим подивом і благоговінням і тим більше, чим частіше і уважніше займається ними роздум: зоряне небо наді мною і моральний закон в мені. Те й інше, як би покриті мороком або безоднею, знаходяться поза мого горизонту, я не повинен досліджувати, а тільки припускати; я бачу їх перед собою і безпосередньо пов'язую їх з свідомістю свого існування "[2,с.524]. Ф. Ніцше доводив, що сенсом життя є підготовка Землі до появи надлюдини. Людина - це канат, натягнутий між мавпою і надлюдиною ... У людині важливо те, що вона містить, а не мета: в людині можна любити тільки те, що вона є перехід і знищення - що має певні спільні риси з думкою прихильників сучасного вчення трансгуманізму про постлюдини, людину майбутнього [4,с.14]. Праці Ніцше вивчали такі українські вчені як: А.М. Мочкін, О.С. Богомол, В.С. Соловійов.

Проблему сенсу життя людини розвивав в своїх працях Лев Шестов.

Грунтовними є також дослідження В. Б. Кучевського в цій області. Сенс життя кожної людини – це своєрідна надзадача, належне та бажане в її житті. Сенс життя в загальному визначає спрямованість життя, а також усі його прояви. У філософії існують різні підходи до трактування проблеми життя і сенсу життя.

- оптимістичне ставлення до сенсу життя. Він полягає в тому, що людина – господар своєї долі, щастя в повній мірі залежить від неї самої.

- песимістичне ставлення до сенсу життя. Він полягає в тому, що людина є іграшкою в руках незалежних від неї сил(суспільства, долі, природи).

Аналізуючи проблеми сенсу життя можна виділити основні підходи до трактування проблеми сенсу життя та існування саме в українському суспільстві:

- сенс життя визначається духовними основами буття, сенс життя вбачається у самовдосконаленні;
- сенс життя полягає у служінні вищим моральним цінностям, людям;

- сенс життя полягає у задоволенні матеріальних і духовних потреб;
- сенс вносить в життя сама людина своєю власною діяльністю.
Будь-яке індивідуальне уявлення про щасливе життя наскільки б своєрідним воно не було, не є незалежним від соціальних впливів, що накладає істотний відбиток на всю систему ціннісних орієнтацій особистості. Активна вольова людина здатна перебороти навіть несприятливий для неї збіг обставин, слабка ж навіть у відносно пристойних умовах знаходить підстави для нарікань на долю. Досвід показує, егоїстична орієнтація тільки на власні інтереси, найбільш ефективна, як представляється іноді індивідові, що веде його до щастя, насправді веде це від нього. Сенс життя не погоджується з егоїзмом, індивідуалізмом, з відстороненням від себе зобов'язань стосовно світу, до інших людей. Якщо людина виявляється потрібною тільки самій собі й її інтерес зводиться лише до власної персони, перед ним відкривається провалля, він втрачає сенс життя, приходять до безнадійного песимізму [3, с.205].

Отже, сенс життя людини в українському суспільстві в період Середньовіччя виступає найбільш гнучкою характеристикою духовних і матеріальних проблем. .

Список використаної літератури:

1. Володін П. В. Сенс життя людини як філософська проблема//Гуманітарний вісник ЗДІА. № 51.-3.: МАУП,2012 – с. 115-123.
2. Кант І. Критика практичного розуму. М.: Наука, 2007. С. 524.
3. Москаленко А.Т Сенс життя й особистість/ А.Т. Москаленко – Новосибірськ: Наука; 1989.- 205с.
4. Ніцше Ф. Так говорив Заратустра. С. 14.
5. Сафонік Л.В. Буттєвість сенсу людського життя :монографія /Л. Сафонік. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2016. – 350 с.
6. Гончарук – Чолач Т., Джугла Н. Особливості української ментальності як основа національної самоідентифікації. / Т. Гончарук – Чолач , Н. Джугла / [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://library.tneu.edu.ua/images/stories/praci_vukladachiv
7. Гурик М. І., Гончарук Т. В., Шумка М. Л. Філософські проблеми державного управління. Навч. посібник. Тернопіль. – Економічна думка, 2010. – 126 с.